

Programma referaten 29 januari 2025

Referaat 1: Onderliggende dynamieken van antisociaal gedrag: een conceptueel kader ter verbetering van diagnostiek en individualiseren van behandelingen door Brenda de Wit- de Visser werkzaam als GZ-psycholoog bij GGZ WNB en promovendus bij Tranzo.

Klachten voortvloeiend uit antisociale persoonlijkheidsproblematiek en antisociaal gedrag hebben significante impact op patiënten zelf, hun omgeving en de samenleving. Er zijn geen evidence-based behandelingen beschikbaar voor deze problematiek. Tevens wordt wetenschappelijk onderzoek gekenmerkt door tegenstrijdige bevindingen met betrekking tot onderliggende factoren van antisociaal gedrag, zoals cognitieve disfuncties en mentaliserend vermogen. Dit maakt het voor behandelaren lastig om goed onderbouwde beslissingen te maken wat betreft therapeutische interventies. De tegenstrijdige bevindingen voeden tevens het debat over de conceptualisatie van de antisociale persoonlijkheidsstoornis (ASPS) in de DSM-5. Agevraagd kan worden of er mogelijk sprake is van meer een heterogene populatie van patiënten met antisociale problematiek.

In dit referaat wordt een nieuw conceptueel model gepresenteerd, waarbij drie onderliggende dynamieken van antisociaal gedrag worden voorgesteld, gebaseerd op een sociaal-psychologische theorie; de 'reciprocal altruism theory'. Deze onderliggende dynamieken omvatten belangrijke factoren die bijdragen aan de ontwikkeling en instandhouding van antisociaal gedrag, zoals traumatische voorgeschiedenis, persoonlijkheidstrekken, mentaliserend vermogen, impulsiviteit, psychopathische trekken, etc. Tevens worden verschillende behandelmethoden voorgesteld welke aansluiten bij deze onderliggende dynamieken. Tot slot wordt ingegaan op onderzoeksresultaten rondom de heterogeniteit van mentaliserend vermogen binnen deze populatie patiënten met antisociale problematiek en de klinische implicaties hiervan.

De heterogeniteit van de populatie patiënten met antisociale problematiek kan tegenstrijdige onderzoeksresultaten in wetenschappelijk onderzoek en beperkte therapeutische effecten van interventies die worden waargenomen binnen deze populatie verklaren. Een beter begrip van onderliggende dynamieken van antisociaal gedrag ondersteunt het verbeteren van diagnostische procedures en het afstemmen van interventies op individuele patiënten.

Referaat 2: FACT als onderdeel van een ecosysteem van geestelijke gezondheid. Hoe het FACT-model over te nemen, aan te passen en te verbeteren in een steeds veranderende context? door Koen Westen werkzaam als docent en onderzoeker bij Avans Hogeschool, Senior-Onderzoeker bij Reinier van Arkel en onbezoldigd vicevoorzitter bij het CCAF.

Toen FACT 20 jaar geleden werd ontwikkeld, lag de focus op het nemen van proactieve verantwoordelijkheid voor alle mensen met ernstige psychische aandoeningen met behulp van een geïntegreerd, community-based teammodel. Alle benodigde middelen werden geïntegreerd in één team. Tegenwoordig weten we beter.... we weten dat cliënten in een context leven met eigen uitdagingen en mogelijkheden. Het leven van een cliënt met alle formele en informele lokale hulpbronnen moet centraal blijven staan in de zorg om herstelondersteunende mogelijkheden te optimaliseren. We moeten investeren in lokale en regionale netwerken die FACT-teams omvatten, om optimale, geïntegreerde zorg te bieden vanuit één team in een geïntegreerd netwerk van zorg voor mensen met psychische aandoeningen. FACT-teams verkennen en verrijken regionale samenwerkingsmogelijkheden en sluiten zich aan bij netwerken of ecosystemen van (mentale) gezondheid. Professionals uit FACT-teams blijven verantwoordelijk en nemen nog steeds de verantwoordelijkheid voor de meest kwetsbare burgers. In deze presentatie verkennen we hoe een FACT-team de kwaliteit van zorg duurzaam kan verbeteren in een steeds veranderende samenleving, welke beslissingen overwogen moeten worden en hoe verstandig te innoveren (want keuzes hebben gevolgen over grenzen heen). We bespreken Nederlandse initiatieven en het iteratieve proces om de kwaliteit van zorg te verbeteren.

Referaat 3: De ontwikkeling van een goede therapeutische alliantie met cliënten met een antisociale persoonlijkheidsstoornis door Janneke Aerts, werkzaam als klinisch psycholoog bij GGZ WNB en wetenschappelijk onderzoeker bij Tranzo.

Achtergrond: Een van de kernproblemen van mensen met een antisociale persoonlijkheidsstoornis (ASPS) zijn de moeilijkheden die zij ervaren in het ontwikkelen van goede interpersoonlijke relaties. Zij ervaren wantrouwen ten opzichte van anderen, zijn over het algemeen cynisch, kil en ongevoelig voor de emoties en rechten van anderen. Echter is het vormen van een goede therapeutische relatie ook bij deze cliënten van belang voor een goede behandel-effectiviteit. Tot op heden is de kennis over hoe een goede therapeutische relatie op te bouwen met deze doelgroep beperkt. In deze presentatie staan we stil bij nieuw onderzoek waarin de factoren die bijdragen aan de ontwikkeling van een goede therapeutische relatie in de behandeling van patiënten met ASPS zijn beschreven.

Methode: Om een gedetailleerd inzicht te krijgen in de therapeutische aspecten en processen die belangrijk zijn in de ontwikkeling van de therapeutische relatie bij deze doelgroep is er kwalitatief onderzoek uitgevoerd middels diepte-interviews met patiënten met ASPS en therapeuten die ervaren zijn met de behandeling van deze patiëntengroep. Deze gegevens zijn geanalyseerd via thematische analyse.

Resultaten: Het patiënten perspectief geeft helderheid over de door de patiënt ervaren belemmeringen om het contact echt aan te gaan en biedt inzicht in wat zij nodig hebben van de therapeut om de belemmeringen te verminderen; stevigheid, duidelijkheid, authentieke betrokkenheid, onbevooroordeeld zijn, oprechtheid en een rustige uitstraling. De analyses vanuit het gezichtspunt van de therapeuten liet diverse thema's zien die belangrijk zijn tijdens de formatie van de therapeutische relatie: specifieke noden van deze patiënten, reguleren van interpersoonlijke dynamieken, connectieve attitude en connectieve vaardigheden.

Conclusies: In het onderzoek wordt vastgesteld dat voor therapeuten die werken met patiënten met ASPS een aantal factoren essentieel zijn voor het tot stand brengen van een sterke therapeutische relatie. Deze factoren omvatten het vermogen om standvastig, authentiek, niet-oordelend en oprecht betrokken te zijn. Een aandachtige aanwezigheid van de therapeut is cruciaal, waarbij de therapeut initiatief neemt in het leggen van contact, oog heeft voor de ervaren belemmeringen bij de patiënt en de patiënt echt kan zien als een autonoom en gelijkwaardig persoon. Daarbij moet de therapeut duidelijkheid en structuur bieden en opmerkzaam blijven op het schenden van grenzen. De therapeut moet kunnen begrenzen op een duidelijke manier maar met vriendelijke toon. Tevens wordt duidelijk dat in deze behandelingen een intensief beroep wordt gedaan op het reflecterend vermogen van de therapeut. Tijdens de presentatie zullen deze factoren verder worden belicht en uitgewerkt.

Het programma

17.55 uur	Opening door voorzitter
18.00 –20.00 uur	Referaten
20.05 uur	Afsluiting door voorzitter

Accreditatie

Voor de referaten is accreditatie aangevraagd bij de NVvP, NvP, FGzPt, het Register Verpleegkundig Specialisten, V&VN (SPV) en SRVB voor vaktherapeuten

Organisatie Commissie

Dhr. R van Dijk, A-opleider/psychiater
Mw. A. van den Broek, P-opleider/klinisch psycholoog
Mw. C. Oonincx, Opleider GGZ VS /verpleegkundig specialist
Mw. K. van Loon, beleidsmedewerker
Mw. W. Verhagen, coördinator Training en Ontwikkeling

Doelgroepen

Psychiaters (i.o.), psychologen (i.o.), verpleegkundig specialisten (i.o.), vak therapeuten
Uiteraard zijn ook andere geïnteresseerden welkom.

Locatie

Online

Kosten en inschrijving

Deelname is voor iedereen gratis.

Aanmelden en registratie accreditatiepunten:**Medewerkers van GGz Breburg:**

Graag aanmelden in Leerplein [Leerplein GGz Breburg](#).

Klik op inschrijven en meld je aan!

Externe deelnemers:

Aanmelden kan via <https://ggzbreburg.capp12.nl/open-courses>

Voor informatie: Wendy Verhagen, bereikbaar maandag t/m vrijdag
Breburgacademieggz@ggzbreburg.nl